стерилізованих до першої тічки, і вони все ще рідко зустрічається при стерилізації до третьої тічки); не болить те, чого немає: при повній кастрації запобігають захворювання статевих органів (ендометрит, гнійне запалення матки, полікістоз яєчників, пухлини матки і яєчників); знижується ризик зараження такими інфекційними захворюваннями кішок, як імунодефіцит і лейкоз, які передаються при бійках між тваринами; у собак зменшується ризик захворювання трансмісивною венеричною саркомою; кастровані тварини довше живуть, зберігаючи грайливий, веселий характер.

Мінуси кастрації: будь-яка операція зберігає в собі нехай невеликий, але все ж ризик ускладнень: (інфікування, розходження швів, спайковий процес, скупчення рідини під шкірою в ділянці операційного шва); анестезіологічний ризик є у тварин з породної схильністю до захворювань серця (Мейн-куни, британські та шотландські кішки, сфінкси), собак з короткою, плескатої мордою (бульдоги, мопси); описані рідкісні випадки віддалених наслідків у вигляді нетримання сечі (частіше у старіших сук вагою понад 20 кг); велике посилення зростання підшерстя у довгошерстих собак («цуценяча шерсть»); симетричне облисіння у короткошерстих собак; збільшення маси тіла може спостерігатися в найближчий післяопераційний період через збільшення апетиту (дієта та фізичні навантаження дозволять зберігати форму вихованця).

УДК: 6 63 636 636.03

Василик В. Ю., *студентка II курсу магістратури, напряму підготовки «211 ветеринарна медицина»*
Науковий керівник – Трач В. В., кандидат вет. наук.
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ОСТЕОДИСТРОФІЇ КОРІВ В УМОВАХ ТзОВ «АСТАРТА КИЇВ» ВОЛОЧИСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність теми. У корів молочних порід часто діагностують остеодистрофію. Для діагностики остеодистрофії корів розроблені і впроваджені в практику клінічні, фізичні, біохімічні та гістологічні методи, кожен з яких не тільки використовується для вирішення наукових і практичних завдань, але й має певні обмеження. Тому багато питань щодо діагностики остеодистрофії, особливо її ранньої стадії, залишаються ще маловідомими.

Мета і методика досліджень. метою досліджень було встановити та запропонувати найбільш ефективний метод лікування остеодистрофії в умовах ТЗОВ «Астарта Київ» Волочиського району Хмельницької області.

Після постановки діагнозу на остеодистрофію тварин із субклінічним перебігом лікували шляхом введення препарату «Тривіт» у дозі 5 мл 1 раз в тиждень протягом місяця та зміни раціону, зокрема: вволю сіна, концентровані корми, виключали жом та силос. Максимально задавали зелені корми. Норми годівлі збільшували на 10-20% з відповідним підвищенням у раціонах вмісту протеїну.

Через місяць проведеного лікування у всіх тварин проходила нормалізація біохімічних і клінічних показників.

Тварин із клінічно вираженою формою остеодистрофії ми розділили на дві групи по 5 тварин у кожній та крім вищезгаданих змін у годівлі тварин використовували дві схеми лікування:

І дослідна група: у даному господарстві проводиться лікування остеодистрофії шляхом в/м ведення препарату «Тривіт» у дозі 5 мл 1 раз в тиждень протягом місяця та добавку до раціону «Трикальційфосфат» у дозі 150 г/добу протягом 2-х тижнів (контрольна група тварин).

ІІ дослідна група: запропонована нами схема лікування включала в/м введення препарату «Інтровіт» у дозі 15 мл на 1-й та 10-й день лікування, в/м введення препарату «Катозал» у дозі 15 мл, на 1-й та 5-й день лікування та добавку до корму «Кальфостонік» у дозі 150 г/добу протягом 2-х тижнів.

Ефективність проведеного лікування ми оцінювали за клінічними та біохімічними показниками крові хворих на остеодистрофію тварин через 30-ть діб після початку лікування.

Результати досліджень та їх обговорення. Про ефективність лікування остеодистрофії свідчить вміст Кальцію та Фосфору в плазмі крові та їх співвідношення. Проведені нами дослідження показали, що після 30-ти діб після початку лікування у корів І дослідної та ІІ дослідної групи проходить зростання вмісту як Кальцію так і Фосфору в плазмі крові.

Однак слід відмітити, що у корів І дослідної групи лікування яких проводили за базовою схемою господарства все ж таки вміст Кальцію і Фосфору залишається на дещо нижчому рівні ніж у здорових тварин. Зокрема вміст Кальцію у корів І дослідної групи після 30-ти діб лікування був на 7,7% ($p<0,001$) нижче, а Фосфору на 13,5% ($p<0,001$) нижче відповідно до показників здорових тварин.

Після 30-ти добового лікування остеодистрофії корів за допомогою запропонованої нами схеми рівень Кальцію та Фосфору в плазмі крові вірогідно не відрізняється від показників здорових тварин.

Прослідковується чітка тенденція до вищого рівня вказаних мікроелементів у плазмі крові тварин ІІ дослідної групи по відношенню із тваринами І дослідної групи.

Слід відмітити, що вміст Кальцію та Фосфору у плазмі крові корів ІІ дослідної групи після 30-ти діб лікування остеодистрофії був на 18, 5% та 20% ($p<0,001$) вище відповідно до показників тварин І дослідної групи.

Дослідженнями встановлено, що як у корів І дослідної так і ІІ дослідної груп кальцієво-фосфорне співвідношення після 30-ти діб лікування було у межах норми.

Поряд із нормалізацією вмісту мікроелементів у плазмі крові нами встановлено істотне покращення біохімічних показників у тварин обох дослідних груп.

Хоча після 30-ти діб лікування остеодистрофії і проходило істотне зростання концентрації загального білка у плазмі крові корів обох груп, однак вміст даного метаболіту у плазмі крові корів І дослідної та ІІ дослідної групи був на 5% ($p<0,001$) та 5,5% ($p<0,001$) нижче від показників здорових корів.

Вміст каротину у плазмі крові корів I дослідної групи був на 11, 2% (p<0,001) нижче відповідно до контрольної, тоді, як у тварин II дослідної групи він вірогідно не відрізнявся від показників контрольної групи корів.

Проведеними дослідженнями встановлено, що хоча протягом 30-ти діб лікування активність лужної фосфатази у корів I дослідної групи знижується на 38% (p<0,001), однак залишається на 44% (p<0,001) вище ніж у здорових корів. В той же час активність лужної фосфатази у корів II дослідної групи вірогідно не відрізняється від показників здорових тварин та на 27,4% (p<0,001) нижче від такої у I дослідної групи тварин.

Після 30-ти добового лікування остеодистрофії корів лужний резерв крові корів обох груп вірогідно не відрізняється від здорових тварин.

Висновки і пропозиції. Отже, як свідчать отримані результати запропонована нами схема лікування остеодистрофії корів значно ефективніша ніж базова схема застосована у даному господарстві, що витікає із клінічних та біохімічних показників тварин.

УДК 636.40(075.8)

Васильчук Д.О., *здобувач вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина»*
Науковий керівник – Лайтер-Москалюк С.В., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна

БІОБЕЗПЕКА СВИНАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Біологічна безпека – визначає систему захисту тварин і продукції від зараження. Вона заснована на проведенні превентивних заходів, спрямованих проти зовнішніх несприятливих чинників. У поєднанні з належною організацією роботи і заходами контролю вона повністю запобігає або зменшує небезпеку передачі заразних захворювань від тварин людині, і навпаки. Тобто, у поняття біобезпеки входять всі протиепідемічні та протиепізоотичні заходи, які здійснюються з метою запобігання поширенню заразних хвороб. Біозахист сучасних свинокомплексів полягає у дотриманні загальних ветеринарно-санітарних правил при їх експлуатації. Загальними правилами біобезпеки тваринницьких комплексів передбачено санітарно-захисні зони та санітарні розриви (відстані) між фермою і потенційними джерелами (чинниками передачі) інфекції і інвазії; санітарні зони (ізольовані одна від одної території репродукції, відгодівлі, тощо); санітарні режими допуску людей на ферму; санітарний ремонт тваринницьких приміщень; санітарні правила первинної і технологічної комплектації ферми тваринами; особиста гігієна працівників тваринництва; організація дезінфекції, дезінсекції, дератизації; обов'язкове карантинування в окремих карантинних приміщеннях тварин, що надходять з інших господарств або з інших країн; знищення та утилізація трупів тварин; знезараження гною, стічних вод, біологічних відходів; підтримання загальної високої ветеринарно-санітарної культури у господарстві; проведення планового обстеження та діагностичних досліджень тварин на окремі заразні захворювання; здійснення планових щеплень, дегельмінтизації, застосування хімічних лікарських засобів та антибіотиків, тощо.